

Na rokovanie vlády SR
Dňa 28. septembra 2022
K materiálu č. 36347/2022
K bodu č. 11

STANOVISKO

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky minister vnútra Slovenskej republiky Roman Mikulec na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022.

II.

Predkladaný návrh zákona reaguje na celospoločenskú požiadavku rozšíriť voľby poštou aj pre voľby prezidenta Slovenskej republiky, ako aj na požiadavku zjednodušiť voľbu poštou a uľahčiť voličom zo zahraničia uplatnenie ich práva hlasovať vo voľbách. Zároveň zákon reaguje na poznatky z aplikačnej praxe z volieb do Národnej rady Slovenskej republiky konaných v roku 2020. Ukázalo sa, že hlasovanie poštou voličmi, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, prostredníctvom obcí ich trvalého pobytu, prináša veľa úskalí, ktoré spôsobili nespokojnosť voličov. Nespokojnosť vyplynula z doručenia neúplnej zásielky, oneskoreného zasielania zásielok, nedostatočnej komunikácie s voličom, a to podľa toho, ako bola príslušná obec pripravená na voľbu poštou.

Predmetom úpravy predkladaného návrhu zákona je rozšírenie voľby poštou zo zahraničia pre voľby prezidenta Slovenskej republiky s vytvorením možnosti hlasovať aj v druhom kole volieb, ak ani jeden z kandidátov v prvom kole volieb nezískal potrebný počet hlasov.

Ministerstvo vnútra na účely voľby poštou navrhuje vytvoriť informačný systém pre voľbu poštou, pomocou ktorého sa volič jednoducho zapíše do osobitného zoznamu voličov, a pomocou ktorého bude informovaný o pohybe poštovej zásielky a hlasovacieho lístka. Zavádza sa nová služba – získanie hlasovacieho lístka z webovej stránky ministerstva vnútra.

Podstatnou zmenou pri uplatňovaní voľby poštou je skutočnosť, že žiadatelia už nebudú musieť komunikovať s obcou ich trvalého pobytu, ale všetky žiadosti budú

prostredníctvom informačného systému pre voľbu poštou adresované na jedno miesto, ktorým bude ministerstvo vnútra. Informačný systém pre voľbu poštou bude čerpať potrebné informácie z registra fyzických osôb, čo vyrieši ďalší problém, ktorým bolo overovanie trvalého pobytu žiadateľa. Žiadatelia v mnohých prípadoch si sami neboli istí, či majú vôbec trvalý pobyt na Slovensku a ministerstvo vnútra riešilo tieto otázky v spolupráci s Registrom obyvateľov Slovenskej republiky a príslušnými obcami, čo sťažovalo samotnú prípravu volieb.

Výzvou pre politické strany, ktoré budú kandidovať vo voľbách, bude delegovanie členov do okrskových volebných komisií utvorených pre osobitný okrskok. Okrem toho, že minimálny počet členov tejto volebnej komisie sa navrhuje ustanoviť na deväť, počet okrskov, pre ktoré sa budú utvárať okrskové volebné komisie, bude známy až po uplynutí lehoty pre podanie žiadosti o voľbu poštou, teda viac ako jeden mesiac po tom, ako budú známe informácie o utvorených okrskoch v obciach. Počet okrskov bude závisieť od počtu občanov, ktorí prejavia záujem zúčastniť sa hlasovania poštou zo zahraničia.

Návrhom zákona sa vytvárajú legislatívne predpoklady, aby sa voľby prezidenta mohli vyhlásiť tak, aby sa druhé kolo voľby prezidenta konalo v rovnaký deň a v rovnakom čase ako voľby do Európskeho parlamentu. Snaha o spojenie druhého kola voľby prezidenta s voľbami do Európskeho parlamentu vyplýva zo záujmu zapojiť viac voličov do volieb do Európskeho parlamentu a posilniť tak legitimitu volených poslancov.

Predpokladom pre spojenie týchto volieb, ako aj zavedenie voľby poštou vo voľbách prezidenta, je schválenie zmeny Ústavy Slovenskej republiky. V Ústave Slovenskej republiky (v Národnej rade Slovenskej republiky PT 1098) zakotvené lehoty na vyhlásenie volieb prezidenta neumožňujú ani spojenie druhého kola volieb prezidenta s voľbami do Európskeho parlamentu, ani voľbu poštou vo voľbách prezidenta.

Návrh zákona bude mať podľa doložky vplyvov negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Návrh zákona bude mať pozitívne sociálne vplyvy, pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti a pozitívne vplyvy na služby verejnosti pre občana. Návrh zákona nebude mať vplyvy na podnikateľské prostredie, životné prostredie ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je podľa predkladateľa v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a ostatnými právnymi predpismi. Návrh zákona je v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, najmä s protokolmi vydanými k Dohovoru EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov.

Z hľadiska obsahu navrhovaná právna úprava nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Účinnosť návrhu zákona sa vzhľadom na termín vyhlasovania volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a potrebu obdobia na prípravu a testovanie elektronického informačného systému navrhuje 1. marca 2023.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá bez rozporov.

III.

Návrh zákona prerokovala Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 22. septembra 2022 a odporučila ho vláde Slovenskej republiky schváliť po zapracovaní jej pripomienok a odporúčaní.

IV.

Sekcia vládnej legislatívy Úradu vlády Slovenskej republiky konštatuje, že pripomienky Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky **(25 pripomienok)** boli do nového znenia návrhu zákona zapracované a odporúča vláde Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **schváliť v predloženom znení**.

V Bratislave 27. septembra 2022